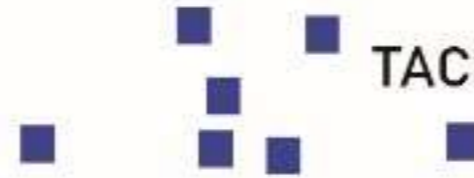

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TACEESM 2020-23

618883-EPP-1-2020-1-IT-EPPKA2-CBHE-JP

Transforming Architectural and Civil Engineering Education towards a Sustainable Model (TACEESM)

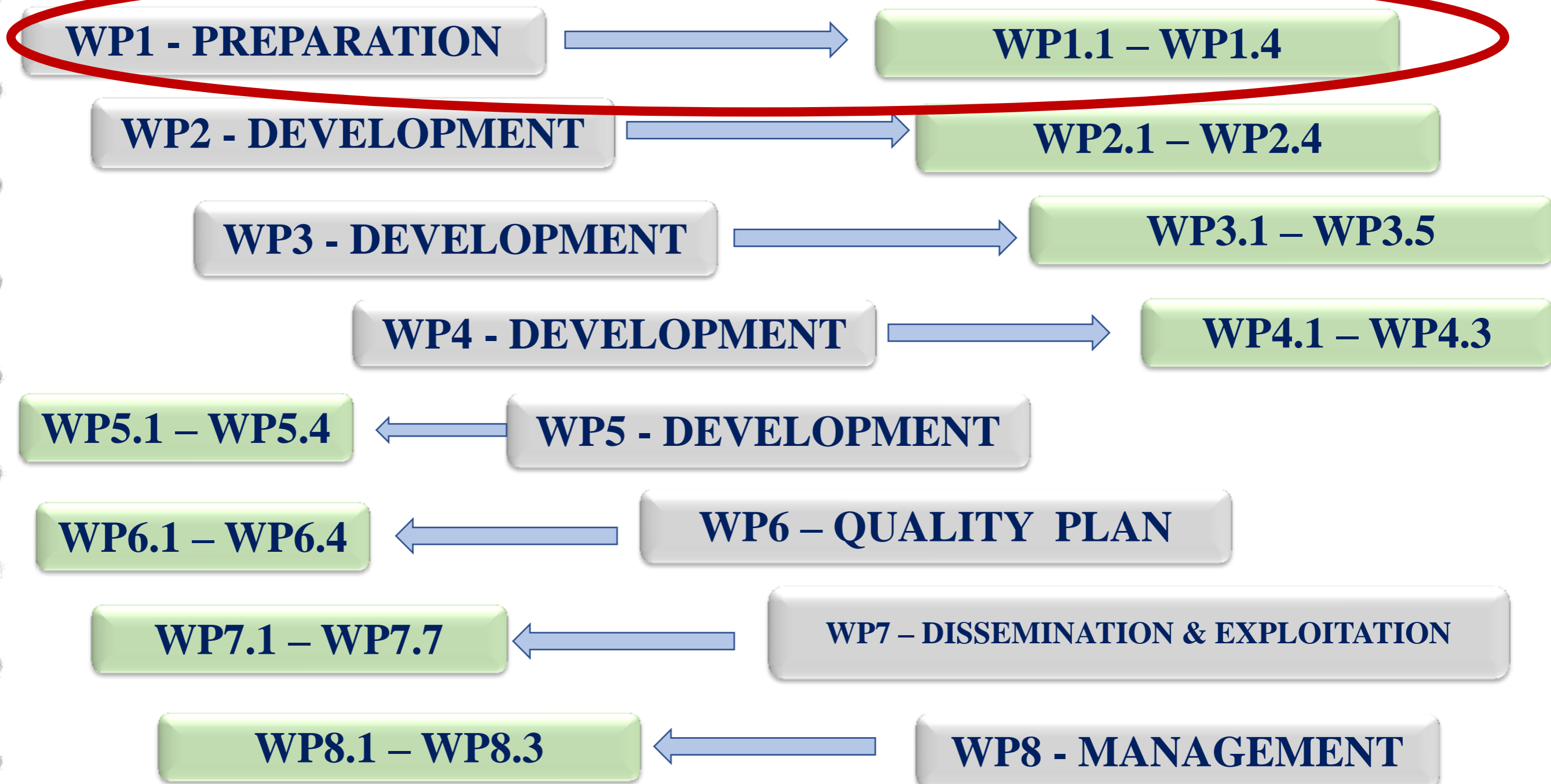
**«Ճարտարապետության և քաղաքացիական ճարտարագիտության
կրթության վերափոխումը կայուն մոդելի» (TACEESM)**

*ՃՇՀԱՀ Կրթության որակի ապահովման
կենտրոն*

ՃՇՀԱՀ Կրթական ծրագրերի բաժին

2021 թ.

Work Packages of TACEESM Erasmus+

WP1 - Current programmes in EU and partner HEIs

Lead Organization

**University of Maribor (Faculty of Civil Engineering,
Transportation Engineering and Architecture) - UM
(FGPA), Slovenia**

Co - Leader

Brest State Technical University, Belarus

ACT 1.1 Analysis of related courses/programmes and practices at **EU universities**
(Italy, Slovenia, Spain, Germany)

ACT 1.2 Analysis of related programmes and practices at **partner universities**
(Bosnia and Herzegovina, Armenia, Belarus)

ACT 1.3 Analysis of market needs in **partner countries**
(Bosnia and Herzegovina, Armenia, Belarus)

ACT 1.4 Creation of the learning outcomes based on the needs from labour market and industry

Date	Activity	Activity	Contet
20.1.2021	Meeting		TACEESM WP1 tasks and deadlines meeting
3.02.2021	Deadline		Q&A – clearing of additional questions about WP1 tasks
12.02.2021	Deadline	ACT 1.1 ACT 1.2	Completion of REPORTS: - ACT 1.1 Analysis of related courses/programmes and practices at EU universities - ACT 1.2 Analysis of related programmes and practices at partner universities
26.02.2021	Deadline		Draft completion: - ACT 1.3 Analysis of market needs
1.03.2021- 5.03.2021	Local workshop (LP1)	ACT 1.3	Choose one day for a local workshop (LW1) where the market needs and created matrix of competences will be discussed locally by each partner country. Completion of REPORT: - ACT 1.3 Analysis of market needs - Report / matrix of competences
10.03.2021	Workshop 1		Presentation and discussion of the reports ACT 1.1, ACT 1.2 and ACT 1.3 on MS TEAMS at University of Maribor. Provision of context for the learning outcomes and ACT 1.4. Completion of the joint reports ACT 1.1, ACT 1.2 and ACT 1.3.
15.04.2021	Deadline	ACT 1.4	Completion of: ACT 1.4 Creation of the learning outcomes based on the needs from labour market and industry

WP1.2 - Current programmes in HEIs

«073101.01.7-ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ» մագիստրատուրայի կրթական ծրագիրը

«073201.01.6 – ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ» բակալավրիատի կրթական ծրագիր

«073102.02.7-ՋԵՐՄԱԳԱԶԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒՄ և ՕԴԱՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ» մագիստրատուրայի կրթական ծրագիրը

WP1.3 - Analysis of market needs in partner countries

Բովանդակություն

1. Նախաբան.....	3
2. Հարցման անցկացման մեթոդաբանությունը	3
2.1 Հարցաթերթի ադապտացումը տեղական պայմաններին.....	3
2.2 Գործատուների ներգրավման սկզբունքները.....	4
2.3 Հավաքագրված տեղեկատվության վերլուծություն.....	4
3. Տեղեկատվության վերլուծություն	4
3.1 Գործատուների վերաբերյալ տեղեկատվություն.....	4
3.2 Ներկայիս պրակտիկայի և շուկայի կարիքների մարտահրավերների հետ կապված հարցերի պատասխանների ամփոփում.....	6
3.3 «Համալսարան-Ձեռնարկություն» համագործակցությանը վերաբերող հարցերի պատասխանների ամփոփում.....	9
4. Եզրակացություններ և առաջարկություններ.....	14
4.1 Եզրակացություններ.....	15
4.2 Առաջարկություններ.....	16

WP1.3 - Analysis of market needs in partner countries

1. Նախաբան

Սույն հաշվետվությունը մշակվել է TACEESM Erasmus+ ՃՇՀԱՀ-ի աշխատանքային խմբի կողմից՝ նախագծի WP1 աշխատանքային փաթեթի շրջանակներում:

Հաշվետվությունը ներառում է գործատուների հարցման արդյունքները, որն անց է կացվել պարզելու, թե ինչ հմտություններ և կոմպետենցիաներ պետք է ցուցաբերեն ՃՇՀԱՀ-ի կողմից ճարտարապետության և քաղաքացիական շինարարության ոլորտներում առաջարկվող կրթական ծրագրերի շրջանավարտները:

WP1.3 - Analysis of market needs in partner countries

2. Հարցման անցկացման մեթոդաբանությունը

Հարցման մեթոդաբանությունը ներառում է հետևյալ քայլերը.

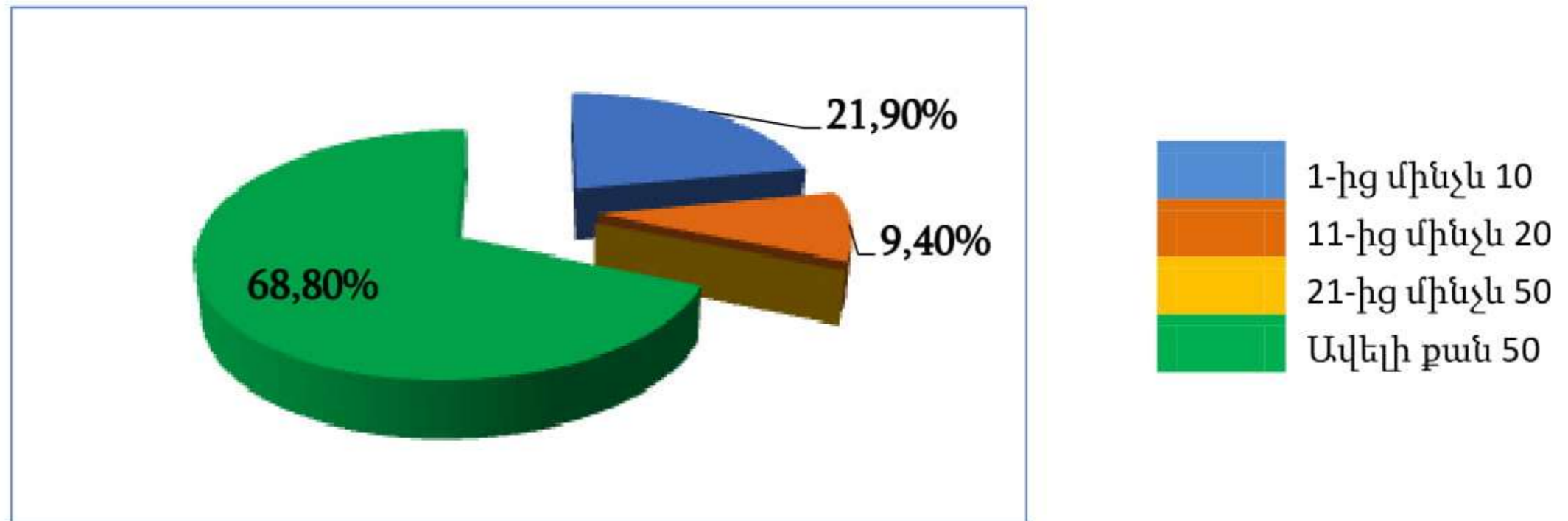
Քայլ 1. Հարցաթերթի ադապտացումը տեղական պայմաններին:

Քայլ 2. Գործատուների ներգրավման սկզբունքները:

Քայլ 3. Հավաքագրված տեղեկատվության վերլուծություն:

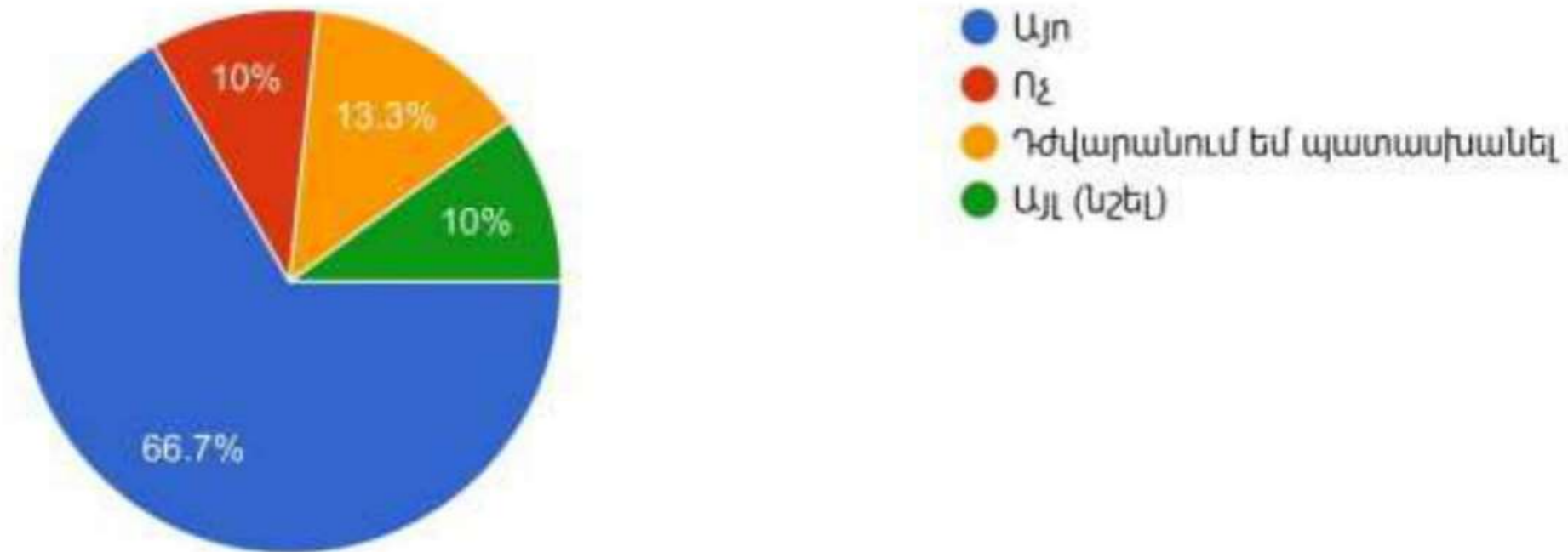
WP1.3 - Analysis of market needs in partner countries

Նկար 1. Ընտրանիում ներգրավված ընկերությունների/կազմակերպությունների բաշխվածությունը ըստ իրենց մեծության (աշխատակիցների քանակի).

WP1.3 - Analysis of market needs in partner countries

Q11. Արդյո՞ք կարծում եք, որ ճարտարապետության/քաղաքացիական ճարտարագիտության կրթական ծրագրերը ապահովում են ուսանողների պատշաճ նախապատրաստումը իրենց մասնագիտական կյանքին.

Q12. Օգտագործելով հինգ նիշանոց սանդղակը (1-չի կարողանում, 2- կարողանում է ծայրահեղ քիչ ծավալով, 3- կարողանում է քիչ ծավալով, 4- կարողանում է, 5 - կարողանում է լիովին)՝ գնահատեք, թե որքանով է կարողանում ճարտարապետության/քաղաքացիական ճարտարագիտության կրթությունը ապահովել ուսանողների հմտությունները, գիտելիքներն ու կոմպետենցիաները հետևյալ ուղղություններով.

Հմտությունները, գիտելիքները և կոմպետենցիաները	Գնահատականը				
	1	2	3	4	5
Վիզուալիզացիայի հմտություններ (օրինակ՝ ձեռքի նկարչություն, մոդելների պատրաստում, այլ).	1		2	9	5
Գիտելիքներ ճարտարապետության / քաղաքացիական ճարտարագիտության պատմության և տեսությունների վերաբերյալ. դրան առնչվող արվեստներ, տեխնոլոգիաներ և հումանիտար գիտություններ (human sciences).	1	1	2	11	15
Գիտելիքներ կայուն զարգացման վերաբերյալ (օր.՝ ֆիզիկական խնդիրներ և տեխնոլոգիաներ, շենքերի ֆունկցիաներ, էկոլոգիա, էներգիայի թողարկում).	0	7	7	7	11
Տարածքային պլանավորման գործընթացների, քաղաքաշինության նախագծման և պլանավորման իմացություն.	1	6	3	12	9
Ստեղծագործական մտածելակերպը.	0	3	5	11	12
Շենքերի և շինարարության վերաբերյալ տեխնիկական գիտելիքներ (օրինակ՝ կառուցվածքային ձևավորում, նյութեր).	1	3	7	9	11
Կերպարվեստի իմացությունը՝ որպես ազդեցություն ճարտարապետական նախագծման որակի վրա.	1	1	7	13	9
Նախագծի համար ամփոփագրի ուսումնասիրման և պատրաստման եղանակները.	2	3	8	9	8
Մանրամասն նախագծման:	3	2	6	11	8

Q13. Օգտագործելով հինգ նիշանոց սանդղակը (1-բացարձակ չեն զարգանում, 2- զարգանում են, սակայն շատ թույլ, 3- զարգանում են, 4- լավ են զարգանում, 5 - գերազանց են զարգանում)՝ գնահատեք, թե որքանով են ճարտարապետության/քաղաքացիական ճարտարագիտության կրթության շրջանակներում ուսանողների մոտ զարգանում հետևյալ հատկությունները.

Հմտությունները	Գնահատականը				
	1	2	3	4	5
Թվային հմտություններ (օրինակ՝ ՏՀՏ գործիքների և համապատասխան ծրագրերի հմուտ օգտագործումը).		2	6	6	17
Քննադատական մտածողություն.	1	5	2	9	13
Հետազոտական հմտություններ.	1	5	5	11	8
Բարդությունների հաղթահարում.	1	3	8	8	10
Որոշումների կայացում (օր.՝ դիրքորոշում և դատողություն).	1	4	10	7	8
Դիմացկունություն (օրինակ՝ ճնշման տակ աշխատելը, սթրեսը կարգավորելը և վերջնաժամկետների պահպանելը).	2	4	6	8	10
Աշխատանքային էթիկա (օր.՝ ինքնակարգապահություն, քրտնաջան աշխատանքի պատրաստակամություն).	3	5	5	9	8
Աշխատանք անորոշության պայմաններում.	3	4	6	8	9
Վճռականություն (օրինակ՝ նվիրվածություն, համատություն, նպատակին հասնելու պատրաստակամություն).	0	6	7	7	9
Քննադատության գործածում.	1	4	5	7	12
Հաճախորդների հետ աշխատանք.	2	5	4	7	11
Բիզնեսի կառավարման հմտություններ.	3	5	7	5	10
Համագործակցության հմտություններ / թիմային աշխատանք.	2	3	7	8	10
Ներկայացման հմտություններ.	2	2	7	9	9
Միջնորդելու հմտություններ (օրինակ՝ բանակցություններ, միջնորդություն կոնֆլիկտներում).	5	2	2	8	11
Նախագծի կառավարման հմտություններ.	3	6	1	9	10

Q14. Աշխատողի ո՞ր հատուկ հմտություններն ու կարողություններն եք գնահատում/ համարում առաջնային՝ էլնելով շուկայի ձեր կարիքներից:

Հմտություններն ու կարողությունները	Նշումների քանակը
Ազնվություն	3
Անկաշկանդ շփում	1
Աշխատասիրություն	1
Արագ կողմնորոշվելու ունակություն	1
Բարեհամբույր մոտեցում	1
Դժվարություններին դիմակայում	2
Թիմային աշխատանք	1
Ինքնաքննադատություն	1
Ինքնուրույն կողմնորոշում	1
Կարգապահություն	1
Կրթվածություն	3
Ճկուն մտածելու ունակություն	1
Մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների տիրեպետում	2
Մոտիվացիա	1
Նախաձեռնողականություն	1
Նոր տեխնոլոգիաների տիրապետում	1
Նպատակասլացություն	1
Նվիրվածություն մասնագիտությանը	2
Պատասխանատվություն	5
Սովորելու ձգտում	1
Ստեղծագործական միտք	2

15. Ձեր կարծիքով, աշխատողների կոնկրետ ո՞ր պրոֆիլները պահանջարկ կունենան առաջիկայում:

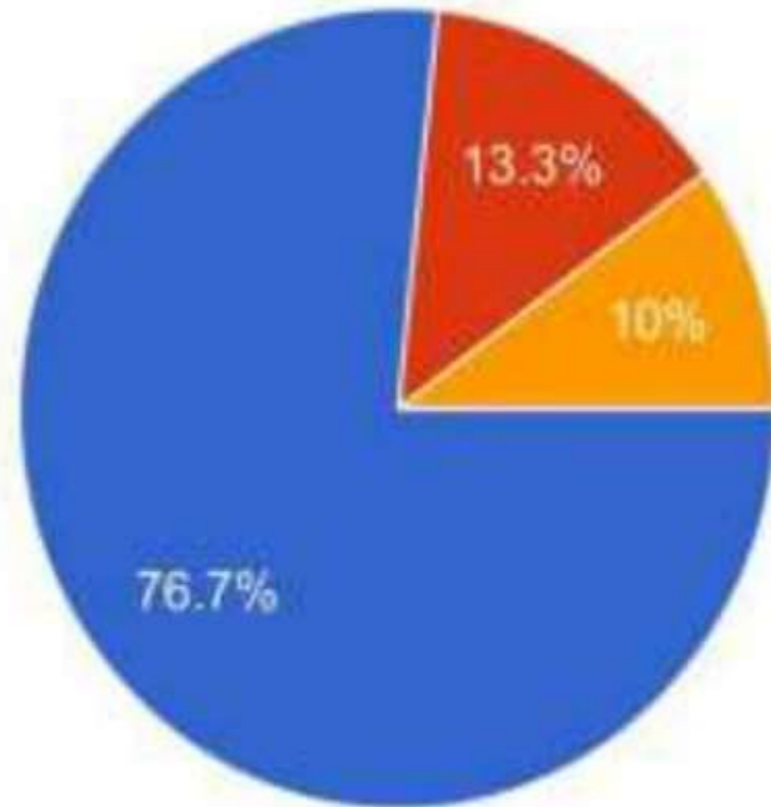
Պրոֆիլները/մասնագիտությունները	Նշումների քանակը
BIM-ը իմացողներ	1
Աշխատանքային գրագետ գծագիր պատրաստողներ/կրեատիվ հեղինակներ	2
Բոլոր մասնագիտացումները արդի տեխնոլոգիաների կիրառմամբ	2
Բոլոր մասնագիտությունները, որոնք կապված են SS-ի հետ	5
Դիզայներներ	1
Ինժեներական մասնագիտությունները	5
Շինարարներ	2
Կոնստրուկտորներ, հիդրոտեխնիկներ, նախահաշիվ կազմողներ	2
Մարկետինգ	1
Ռոբոտատեխնիկա	1
Ստեղծագործական կարողություն ունեցող բոլոր պրոֆիլները	1
Տնտեսագետներ	1

Q16. Ինչպե՞ս եք կարծում՝ բիզնեսի ոլորտի պահանջներին համահունչ ի՞նչ դասընթացներ են անհրաժեշտ մասնագետների համար ապագայում:

Դասընթացներ	Նշումների քանակը
Բիզնես մտածելակերպ և պլանավորում	7
Բիզնես էթիկա	1
Մենեջմենթ	1
Նորմատիվների ուսուցանում	1
Նեղ մասնագիտական առարկաներ (նույն թվում կառճաժամկետ)	3
Նախագծային պրակտիկա ուսումնական պրոցեսում	1
Նախագծի կառավարում	3
Համակարգչային հմտություններ	2
Հրետորաբանություն	1
Ձեռնարկատիրություն (նույն թվում ճարտարագետների համար)	5
Կոմպոզիցիայի դասընթացների խորացում	1
Ստարթափ մարքեթինգ և մենեջմենթ	3
Ստեղծագործական դասընթացներ	1
Տնտեսագիտական առարկաներ	2

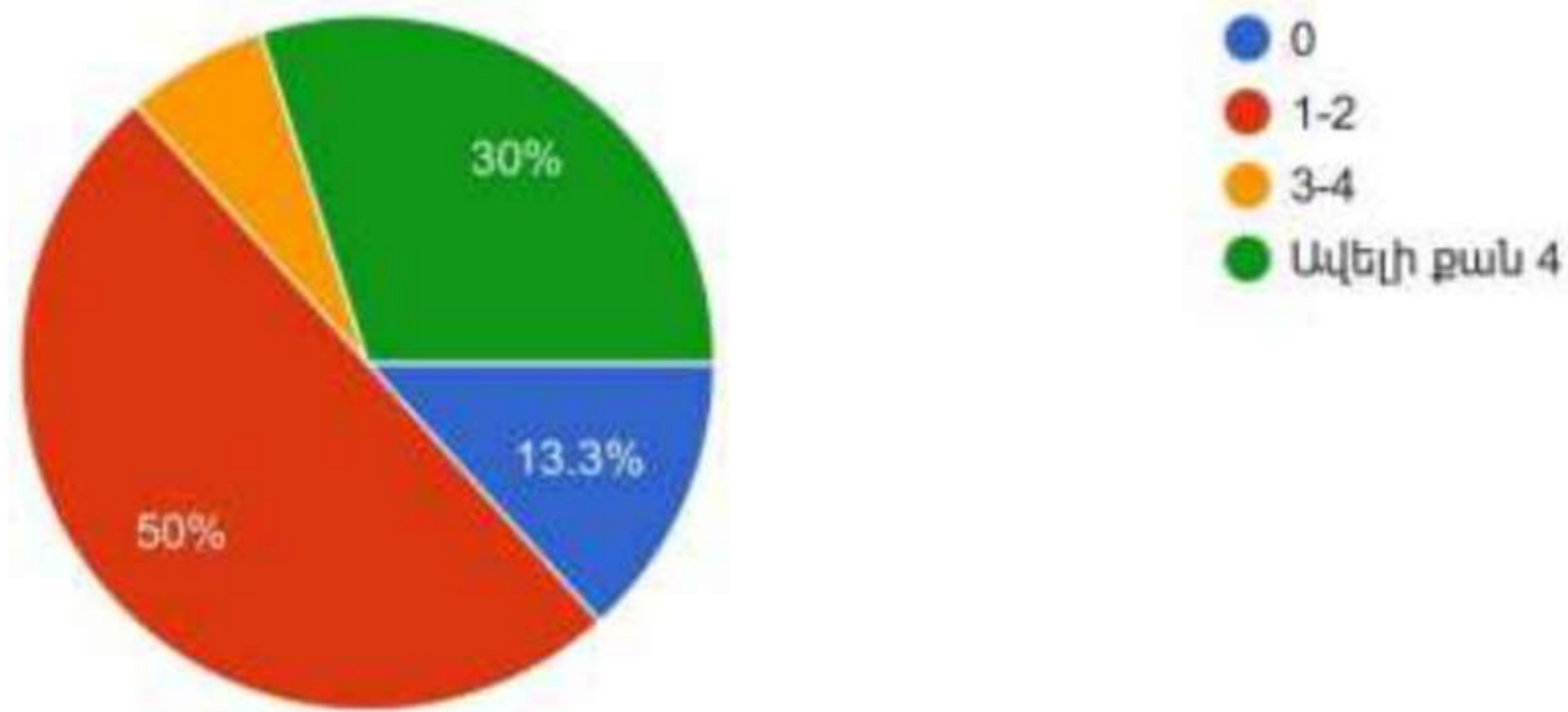
Q17. Ի՞նչ եք կարծում, ուսման ընթացքում ուսանողները պե՞տք է որևէ աշխատանքային փորձ ձեռք բերեն ճարտարապետության / ճարտարագիտության պրակտիկայի ընթացքում:

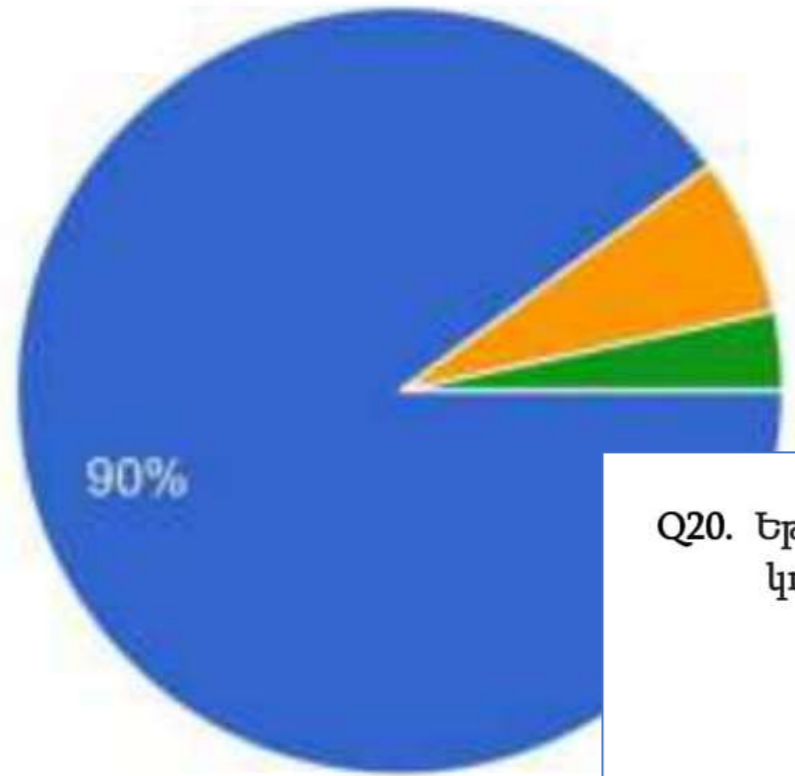
- Այո, սա պետք է լինի ուսումնական պլանի պրակտիկայի ծրագրի մի մասը
- Այո, որպես ուսումնական պլանից դուրս չվճարվող աշխատող
- Այո, որպես ուսումնական պլանից դուրս վճարովի աշխատող
- Ոչ

3.3 «Համալսարան-Ձեռնարկություն» համագործակցությանը վերաբերող հարցերի պատասխանների ամփոփում

Q18. Քանի համալսարանների հետ է Ձեր ընկերությունը հաստատել համագործակցում:

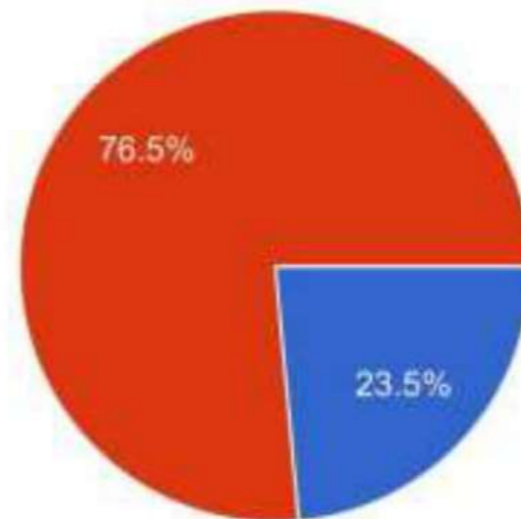

Q19. Շահագրգռված է Ձեր ընկերությունը համագործակցելու համալսարանի հետ:

- Այո
- Ոչ
- Ոչ հիմա, մի գուցե հետագայում
- Մենք արդեն համագործակցում ենք

Q20. Եթե արդեն համագործակցում եք համալսարանի հետ, ապա ո՞րն է հանդիսանում նախաձեռնող կողմ:

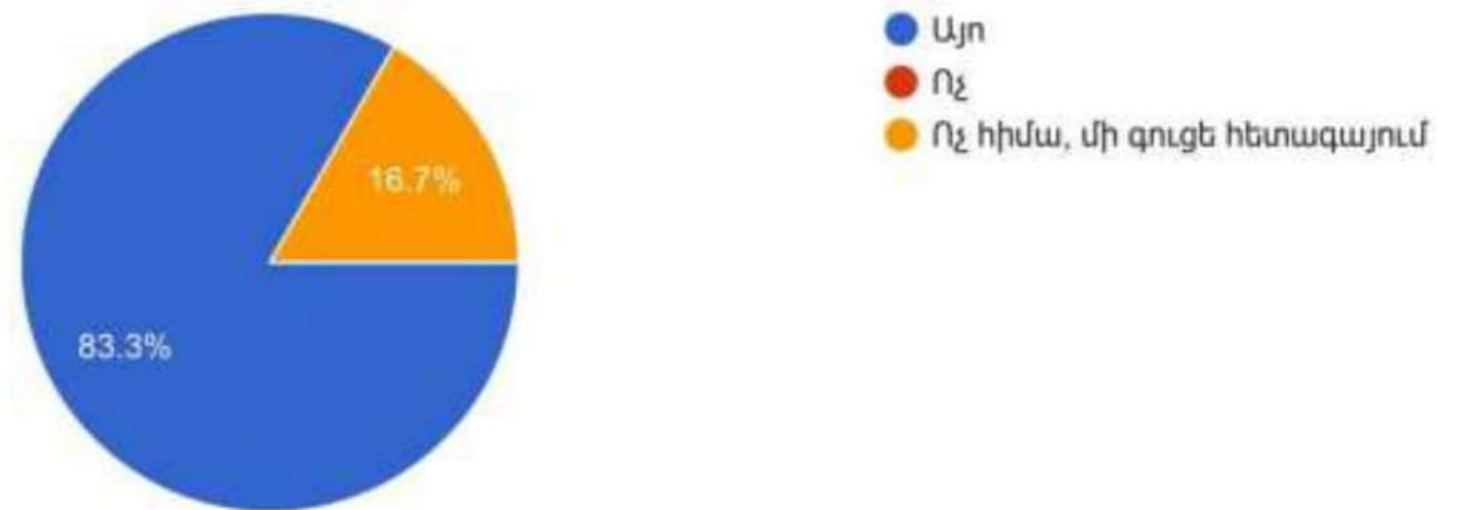

- Ընկերությունը
- Համալսարանը

Q21. Ունե՞ք ուսանողական պրակտիկաների հետ առնչման փորձ:

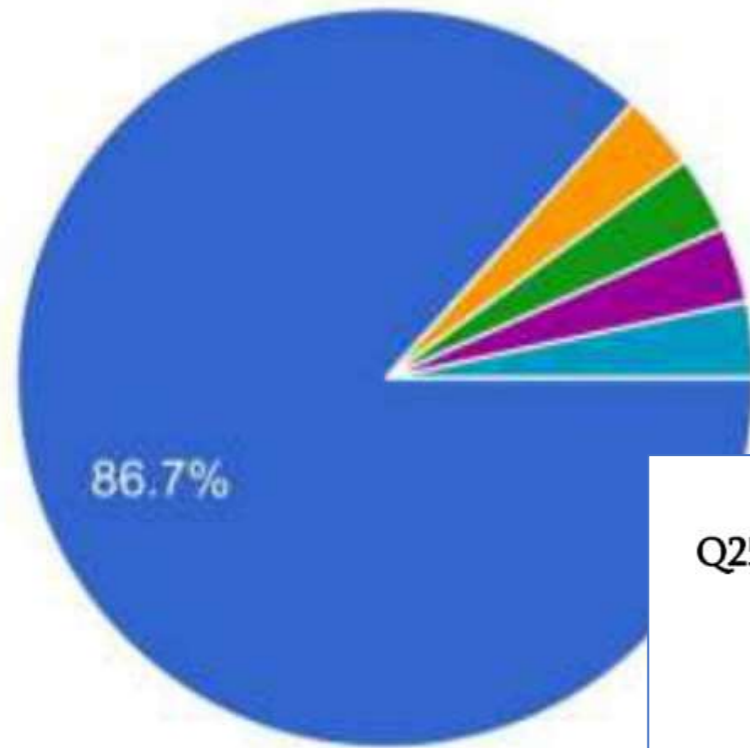
Q22. Արդյո՞ք ձեր ընկերությունը/կազմակերպությունը հետաքրքրված կլինի տեղեր առաջարկել ուսանողների պրակտիկայի համար:

Q23. Ի՞նչ ակնկալիքներ ունեք ուսանողների աշխատանքի հետ կապված:

Ակնկալիքները	Նշումների քանակը
Դառնան ապագայի լավագույն մասնագետներ (մրցունակ, ճկուն, առաջատարը շուկայում)	11
Զարգացնեն իրենց մասնագիտական փորձը (զարգացնեն իրենց կրթվածությունը)	3
Պատասխանատվությամբ մոտենան աշխատանքին	2
Լինեն պատասխանատու և աշխատասեր	1
Լուրջ վերաբերվեն աշխատանքային պրակտիկային	1
Խնայեն ժամանակը	1
Կարողանան կիրառել իրենց գիտելիքները գործնականում	1
Կիրառեն ժամանակակից մեթոդներ	1
Ունակ լինեն լուծելու ամենաբարդ քաղաքաշինական հիմնախնդիրներ	1
Ցուցաբերեն փորձառական հմտություններ	1

Q24. Հետաքրքրված կլինե՞ք աշխատանքի վերցնել համալսարանական ուսանողներին:

- Այո
- Ոչ
- հարցազրույցից հետո
- այո, եթե ուսանողների համալսարանական կրթությունը մոտեցված լինի գործնական

Q25. Օգտակա՞ր էք համարում աշխատանք / պրակտիկա փնտրող ուսանողների մասին տվյալների բազա մուտք ունենալը:

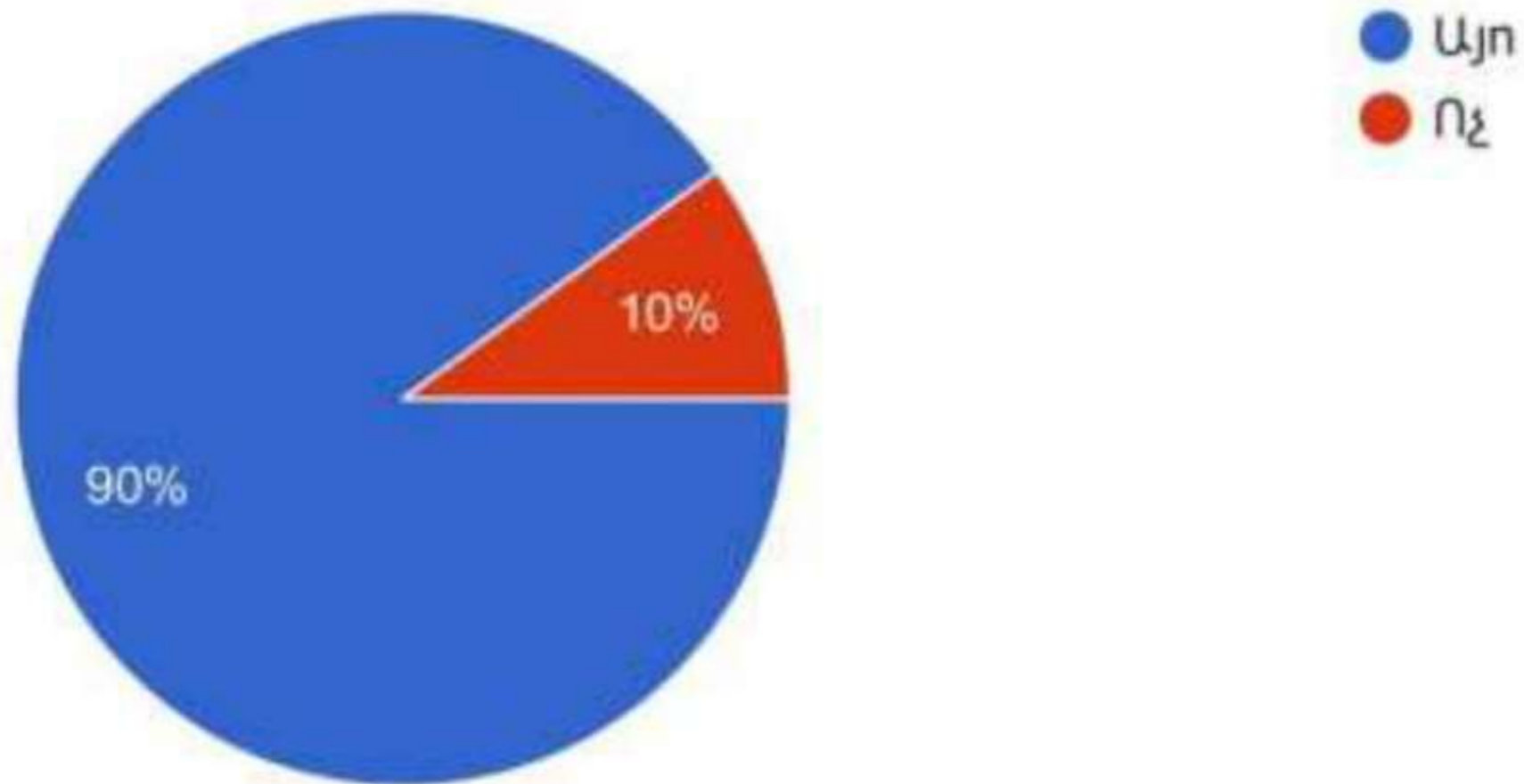

- Այո
- Ոչ

Q26. Ի՞նչ տեսակի տեղեկատվություն կցանկանայիք տեսնել այդ տվյալների բազայում:

Տվյալների բազայի տեղեկատվություն	Նշումների քանակը
Ինքնակենսագրականը (CV)	9
Գիտելիքների, հմտությունների, փորձի (ՄՈԳ-ի, առաջադիմության) մասին տվյալներ	8
ՄՈԳ (գնահատականներ)	4
Տեսահոլովակ ուսանողների մասին	2
Նախկինում կատարված կուրսային աշխատանքներ	2
Աշխատանքային հմտություններ	1
Համալսարանի կողմից բնուագիր	1
Ինչպիսի աշխատանք է փնտրում	1
Ղեկավարի կարծիք	1
Ընկերների կարծիքը	1
Պրակտիկա տարբեր կազմակերպություններում	1
Սոց-ցանցերի հղումներ	1

Q27. Ցանկանու՞մ եք համագործակցել համալսարանների հետ հատուկ համատեղ նախագծերի (համալսարան-ընկերություններ) մշակման գործում՝ մագիստրոսական թեզի մշակմամբ:

Q28 Եթե այո, ապա ի՞նչ նախագծեր կհետաքրքրեն ձեզ: (Նշեք ձեր ընկերությանը հետաքրքրող մեկ կամ ավելի հետազոտական թեմաներ).

հհ	Նախագծեր/Հետազոտական թեմաները	Նշումների քանակը
1.	Քաղաքային վերանորոգում	9
2.	Հանրային տարածք	7
3.	Լանդշաֆտ	5
4.	Շարժունակություն	7
5.	Էներգիա և շրջակա միջավայր	8

6.	Կենսակլիմայական դիզայն կամ պասիվ նախագծում	6
7.	Սոցիալական նորարարություն և տեղական համայնք	10
8.	Նոր տեխնոլոգիաներ ճարտարապետության / քաղաքացիական ճարտարագիտության մեջ	12
9.	Ժառանգության և մշակույթի ինքնությունը	6
10.	Ճարտարապետական դիզայն	8
11.	Նոր նյութեր ճարտարապետության / քաղաքացիական ճարտարագիտության մեջ	8
12.	Արտադրանքի դիզայն	2
13.	Կահույքի դիզայն	5
14.	Ինտերիերի դիզայն	7
15.	Պողպատե կառուցվածքային դիզայն	3
16.	Փայտանյութի կառուցվածքային դիզայն	6
17.	Հավաքովի տարրեր կառուցվածքային ձևավորման մեջ,	5
18.	Կամուրջի նախագծում	9
19.	Թունելի գեոտեխնիկական նախագծում	7
20.	Քաղաքային ճանապարհային ցանցերի նախագծում	6
21.	Նախագծում անկայուն հողերի վրա	10
22.	Հիդրոէլեկտրակայանների նախագծում	5
23.	Այլ (խնդրում ենք նշել)	5

Q29. Ձեզ կհետաքրքրե՞ն այլ տեսակի համագործակցություն և ոչ ֆորմալ գործունեություն (ընտրեք մեկ կամ մի քանի տարբերակ).

Համագործակցության տեսակները	Նշումների քանակը
Ուսումնական պլանի համատեղ մշակում	9
Ուսումնական ծրագրի համատեղ իրականացում (օրինակ՝ հյուրերի դասախոսություններ, փորձագետ արտադրությունից, ժյուրիի անդամ)	14
Շարունակական ուսուցում բիզնեսի մարդկանց համար (օր.՝ պրակտիկայի հետ կապված կրթություն, ոլորտի ուսուցում և մասնագիտական դասընթացներ)	14
Խորհրդատվություն (ուսանողներին բիզնեսի մասնագետների կողմից)	15
Ուսանողների ձեռներեցություն (օրինակ՝ ստարտափ)	16
Համատեղ օգտագործվող ռեսուրսներ (օրինակ՝ ենթակառուցվածքներ, անձնակազմ, սարքավորումներ, փաստաթղթեր)	8
Այլ (խնդրում ենք նշել)	3

Q30. Ձեր կարծիքով, որո՞նք են հաջողության լավագույն 3 գործոնները (նախադրյալները) արդյունավետ համագործակցության համար (դասակարգեք դրանք 1-ից 3-ը, 1-ը՝ ամենակարևորը).

Հաջողության գործոնները	Կարևորությունը		
	1	2	3
Աշխատակազմի ինստիտուցիոնալ սահմաններից դուրս աշխատելու ունակություն	23	6	1
Երկու կողմերից ժամանակ և ռեսուրսներ տրամադրելու պատրաստակամություն	18	10	2
Գործընկերների միջև փոխըմբռնում	15	13	3
Պարզ և արդյունավետ հաղորդակցություն գործընկերների միջև	17	8	5
Ամուր և վստահելի անձնական հարաբերություններ	17	9	4

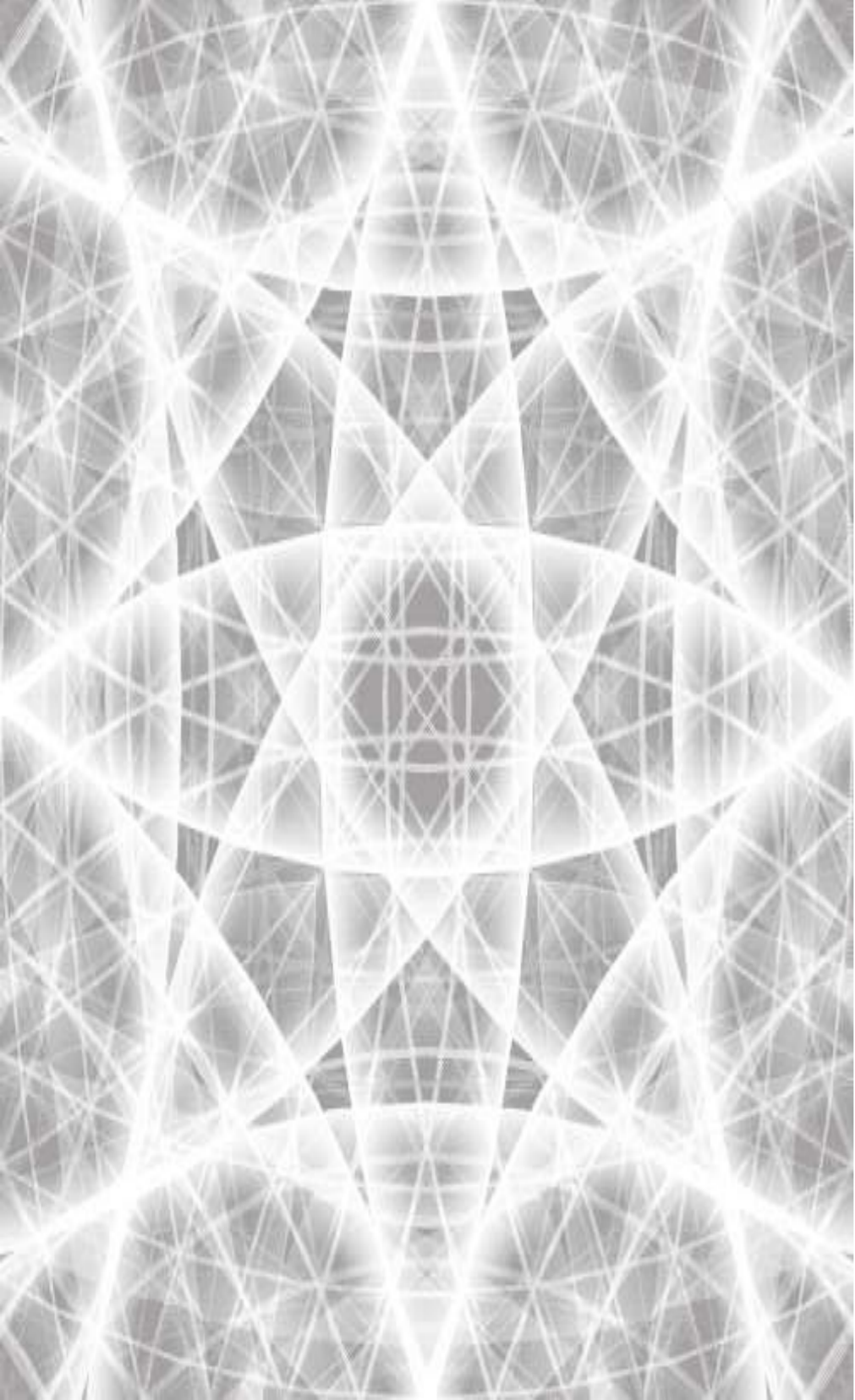
Համատեղ տեսլական, նպատակներ և խնդիրներ, որոնք սահմանված են հստակ ակնկալիքներով	15	12	3
Գործընկերների ճկունություն	17	11	2
Փոխադարձ պարտավորության առկայություն	19	10	1
Համալսարանի առևտրային կողմնորոշումը	11	17	2
Գործընկերների միջև կարճ աշխարհագրական հեռավորությունը	12	15	3
Հետազոտողների ավելի լավ ինտեգրում բիզնեսի գործունեության մեջ	15	13	2
Համագործակցության հնարավորությունների ավելի լավ իմացություն	13	17	1
Այլ (խնդրում ենք նշել)	11	15	4

Q31. Ձեր կարծիքով, որո՞նք են արդյունավետ համագործակցության առավել էական 3 խոչընդոտները (դասակարգել 1-ից 3-ը, 1-ը՝ ամենակարևորը).

Համագործակցության խոչընդոտները	Կարևորությունը		
	1	2	3
Ֆինանսավորման բացակայություն	20	7	3
Գործընթացը կարճես թե ծանր ու բարդ է	13	14	3
Համագործակցության հետ կապված բյուրոկրատիան	11	17	4
Համագործակցությունից բխող հնարավորությունների մասին տեղեկացվածության պակաս	14	13	3
Համագործակցության համապատասխան գործընկեր գտնելու դժվարություններ	11	14	6
Տարբեր դրդապատճառներ համալսարանների և բիզնեսի միջև	10	18	2
Համալսարանի կամ բիզնեսի շրջանակներում անձնակազմի հաճախակի փոխանակում	18	9	3
Մյուս կողմից հետաքրքրության պակաս	13	14	4
Վախը այն բացասական ազդեցությունից, որը կարող է ունենալ այս համագործակցությունը հետազոտության, դասավանդման կամ բիզնեսի վրա	10	14	6
Խոչընդոտներ չկան	10	15	5
Այլ (խնդրում ենք նշել)	16	7	7

Q32. Ի՞նչը կարող է ընկերություններին դրդել համագործակցել համալսարանների հետ:

Համալսարանի հետ համագործակցելու դրթապատճառները	Նշումների քանակը
Ավելի որակյալ շրջանավարտների հասանելիությունը	18
Հասարակության վրա դրական ազդեցությունը	10
Բիզնեսի հեղինակության բարելավումը	17
Մուտքը դեպի նոր տեխնոլոգիաներ և գիտելիքներ	17
Հետազոտական և նորարարական կարողությունների բարելավումը	10
Բիզնեսի համար անհատականացված լուծումների ձեռք բերումը	11
Ֆինանսավորման / ֆինանսական միջոցների ձեռք բերումը	12
Մուտքը դեպի համալսարանական հաստատություններ	9
Այլ (խնդրում ենք նշել)	5

ՀՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ
ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՍԱՐ

Bany

A 3D-rendered hand holding a pen, positioned as if writing the word 'Bany' in a cursive script. The hand is light-colored and appears to be emerging from the right side of the frame. The word 'Bany' is written in a dark blue, elegant cursive font.